
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Ольга ЦАРЕНКО
Ян ХВЕСІК
Павло ГУБСЬКИЙ

Реалії сьогодення щодо статистичних показань корупційних дій залишаються вкрай невтішними. За показниками, що наведені за Індексом сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI), Україна посідає 117 місце зі 180 країн у списку з 33 балами зі 100 можливих. Частина населення не може уявити світ без корупції, а мовчання тільки вселяє впевненість у завтрашньому дні людям, які безпосередньо задіяні в її схемах. Перед державною владою, яка зацікавлена у подоланні корупції (щодо унеможливлення за певні неправові діяння отримати місце в навчальному закладі, просування по службі, вирішити питання у суді на свою користь) повстало питання про її викорінення різними методами і способами. Одним із цих способів став інститут викривачів корупції.

01.01.2020 набув чинності Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції від 17.10.2019 № 198-IX, у якому наведено визначення “викривач”.

Викривач – це фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв’язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які

є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

На дану особу покладаються певні права щодо своєї захищеності та анонімності, а також певні гарантії, тобто вона перебуває під захистом держави. Проте цілком очевидним є те, що такий запроваджений варіант боротьби з корупцією досі не працює на належному рівні. На нашу думку, однією з основних проблем є низький рівень антикорупційної освіти громадян, яка доволі затребувана у теперішній час. Не менш важливим є рівень поінформованості громадян щодо механізму роботи даного інституту, їх прав та гарантій захищеності, процедури повідомлення про відомі факти вчинення корупції. Окрім того, причиною є індивідуальне ставлення осіб до навколишніх процесів, які відбуваються як всередині країни, так і зовні.

Не слід забувати про позитивні моменти, – за повідомлення про корупційний злочин розмір винагороди становить 10 % від грошового розміру предмета корупційного злочину або розміру завданих державі збитків від злочину після ухвалення обвинувального вироку суду, але розмір винагороди не може перевищувати трьох тисяч мінімальних заробітних плат, установлених на час вчинення кримінального правопорушення.

Як висновок, слід зауважити, що такий варіант боротьби з корупцією шляхом залучення викривачів в майбутньому має досить великі перспективи в антикорупційній політиці України та певною мірою допоможе подолати вияви антиправових дій насамперед в нашій державі.